

Một số kinh nghiệm bước đầu trong công tác nghiên cứu, biên soạn và tuyên truyền lịch sử Đảng ở tỉnh Lào Cai

NGUYỄN VĂN VÂN*

Lào Cai là tỉnh vùng cao biên giới Tây Bắc của Tổ quốc, có nhiều dân tộc anh em sinh sống. Đồng bào các dân tộc Lào Cai giàu truyền thống cách mạng. Tháng 10 - 1991, Lào Cai được tái lập với bao khó khăn của buổi ban đầu. Trong bối cảnh chung đó, công tác nghiên cứu, biên soạn lịch sử Đảng (LSD) cũng gặp không ít khó khăn. Do nhiều nguyên nhân: tư liệu thành văn của Lào Cai các thời kỳ bị thất lạc mất mát rất nhiều; đội ngũ cán bộ lão thành cách mạng có nhiều năm hoạt động ở Lào Cai, những nhân chứng lịch sử, hầu hết là người miền xuôi, sau khi hoàn thành nhiệm vụ đã chuyển về quê; phần đông tuổi cao sức yếu, một số đã qua đời, số còn lại hiện trí nhớ đã giảm, nên rất khó khăn cho công tác khai thác tư liệu khi viết lịch sử. Song do xác định được công tác sưu tầm, biên soạn lịch sử truyền thống, LSD là một bộ phận quan trọng của công tác tư tưởng, Tỉnh ủy Lào Cai đã chỉ đạo các cấp ủy Đảng, chính quyền, các ngành, đoàn thể xây dựng kế hoạch biên soạn lịch sử của đơn vị mình.

Từ ngày tái lập tỉnh đến nay, đã có 100% các huyện, thị, Đảng bộ trực thuộc biên soạn LSD đến năm 1954, và có 70% huyện, thị đã biên soạn LSD đến năm 1975, 1995 và năm 2000, trong đó có 30% đã biên soạn đến năm 2000; lịch sử Đảng bộ tỉnh cũng đã biên soạn đến năm 1995. Đã xuất bản gần 50 ấn phẩm lịch

sử, bao gồm lịch sử Đảng bộ tỉnh, lịch sử Đảng bộ huyện, thị, lịch sử các ngành và các sách chuyên khảo thuộc thể loại lịch sử, với số lượng phát hành gần 30.000 bản, cơ bản đều đảm bảo chất lượng cả về nội dung và hình thức. Các ấn phẩm này phản ánh rõ nét sự lãnh đạo của Đảng bộ qua những chặng đường đấu tranh và xây dựng, tái hiện sinh động những sự kiện lịch sử của địa phương; thu hút sự quan tâm tìm hiểu, nghiên cứu của cán bộ, đảng viên và nhân dân các dân tộc trong tỉnh. Công tác sưu tầm, biên soạn lịch sử đã phục vụ tích cực cho việc giáo dục truyền thống, bồi dưỡng ý chí và tình cảm cách mạng, tăng cường khối đại đoàn kết toàn dân, góp phần đấu tranh chống lại âm mưu "diễn biến hoà bình" của các thế lực thù địch. Qua đó góp phần quan trọng vào công tác xây dựng Đảng, xây dựng hệ thống chính trị ngày càng trong sạch, vững mạnh, tạo nên sự chuyển biến mạnh mẽ trong công tác tư tưởng chính trị của địa phương.

Từ thực tiễn công tác nghiên cứu, biên soạn LSD, lịch sử truyền thống của Lào Cai, đặc biệt thời kỳ 1975 đến nay, có thể rút ra một số kinh nghiệm bước đầu:

Một là, cần có sự quan tâm chỉ đạo sát sao của cấp ủy; công tác tham mưu là yếu tố quyết định làm chuyển biến nhận thức của cấp ủy các cấp về công tác LSD. Ban tuyên giáo Tỉnh ủy Lào Cai đã chủ động tham mưu cho Ban thường vụ Tỉnh ủy ban hành nhiều văn bản chỉ đạo về

* Phó trưởng Ban tuyên giáo Tỉnh ủy Lào Cai

công tác nghiên cứu LSD. Năm 1997, Phòng lịch sử Đảng thuộc Ban tuyên giáo Tỉnh uỷ được thành lập, là một trong các phòng được thành lập sớm nhất ở các ban Đảng của Tỉnh uỷ Lào Cai. Đồng thời có sự quan tâm đầu tư thoả đáng về kinh phí.

Trong 3 năm 2001-2003, ngoài các văn bản hướng dẫn của Viện lịch sử Đảng, Ban thường vụ Tỉnh uỷ Lào Cai đã ban hành các văn bản chỉ đạo về LSD: *Quy định về công tác biên soạn lịch sử Đảng*, ngày 28 - 3 - 2001; văn bản xác định tiêu chí quy định công nhận ngày thành lập các tổ chức Đảng, ngày 24 - 9 - 2002; Chỉ thị số 13 về công tác nghiên cứu, biên soạn, học tập LSD tỉnh Lào Cai, ngày 5-3-2003; văn bản về phân kỳ lịch sử, ghi tên cá nhân, địa danh trong LSD thuộc tỉnh Lào Cai, ngày 6 - 2 - 2004. Đây là những văn bản chỉ đạo, hướng dẫn quan trọng của Tỉnh uỷ, góp phần quyết định đến kết quả biên soạn LSD tỉnh Lào Cai trong những năm gần đây. Đặc biệt, Tỉnh uỷ Lào Cai đã tổ chức Hội nghị triển khai Chỉ thị 15 của Ban bí thư (Khóa IX) về công tác LSD và tổng kết công tác LSD của tỉnh hơn 10 năm (từ khi tái lập đến nay) vào dịp kỷ niệm 55 năm ngày thành lập Đảng bộ tỉnh Lào Cai (5 - 3 - 2003). Nhân dịp này đã có 12 tập thể, 6 cá nhân được UBND tỉnh tặng bằng khen. Ban tuyên giáo Tỉnh uỷ và 3 cá nhân được Học viện CTQG Hồ Chí Minh tặng bằng khen về thành tích nghiên cứu, biên soạn LSD. Đó là những động lực thúc đẩy công tác nghiên cứu, biên soạn LSD ở tỉnh Lào Cai.

Hai là, đẩy mạnh công tác sưu tầm, xác minh và bảo quản tư liệu. Đây là nội dung quan trọng, yếu tố quyết định đến kết quả công tác nghiên cứu, biên soạn LSD. Ban tuyên giáo Tỉnh uỷ đã sớm có công văn chỉ đạo các địa phương thực hiện kế hoạch sưu tầm tư liệu, bao gồm các tài liệu thành văn của Trung ương, Khu uỷ, Tỉnh uỷ; các tài liệu viết về tự nhiên, xã hội, có liên quan đến địa phương, ngành; các văn kiện Đại hội Đảng bộ, các nghị quyết, chỉ thị, biên bản họp, báo cáo định kỳ, báo cáo tổng kết của cấp uỷ, báo cáo chuyên đề; đồng thời khai thác từ các nhân chứng

lịch sử, qua hồi ký ghi theo lời kể của các cán bộ hoạt động lâu năm trong các thời kỳ cách mạng ở địa phương. Ban đã chỉ đạo các địa phương có kế hoạch bảo quản và sắp xếp, bố trí tư liệu khoa học. Tổ chức tổng kiểm kê nguồn tư liệu hiện có trong kho lưu trữ của Tỉnh và các địa phương, thống kê những tư liệu thiếu để sưu tầm bổ sung. Sau khi có Chỉ thị 15 của Ban bí thư, Ban tuyên giáo Tỉnh uỷ đã tăng cường cán bộ cho Phòng lịch sử Đảng, trong đó có một cán bộ phụ trách tư liệu.

Ba là, khi tiến hành biên soạn LSD phải tuân theo quy trình do Tỉnh uỷ đề ra. Việc nghiên cứu, biên soạn lịch sử của đơn vị phải được Thường trực Tỉnh uỷ nhất trí ra thông báo. Sau đó, cấp ủy thành lập ban chỉ đạo (bao gồm các đồng chí lãnh đạo địa phương hoặc ngành), thành viên ban biên soạn là người của địa phương hoặc ngành và mời một số cán bộ có chuyên môn, có hiểu biết về lịch sử, có năng lực tổ chức biên soạn tham gia. Để cương cuốn sách phải được Ban tuyên giáo Tỉnh uỷ thẩm định, sau đó trình Thường trực Tỉnh uỷ phê duyệt, khi đó mới tiến hành biên soạn. Sau khi bản thảo đã được chỉnh sửa qua các lần hội thảo và góp ý, Ban tuyên giáo Tỉnh uỷ thẩm định, Sở văn hoá thông tin cấp giấy phép cho in ấn và phát hành.

Bốn là, tổ chức thẩm định nghiêm túc các công trình lịch sử. Công việc này quyết định đến chất lượng của công trình, đảm bảo tính khoa học và khách quan. Trong những năm qua, Ban tuyên giáo Tỉnh uỷ Lào Cai hết sức coi trọng công tác này, Ban đã tham mưu cho Ban thường vụ Tỉnh uỷ ra văn bản quy định quy trình biên soạn và thẩm định sách LSD. Nhờ vậy, các công trình lịch sử đạt chất lượng, được đông đảo bạn đọc đánh giá cao. Công tác thẩm định phải được chú trọng ngay từ đầu, cần tiến hành thẩm định trước khi xin ý kiến Thường vụ cấp uỷ. Không chỉ thẩm định nội dung bản thảo mà còn thẩm định ngay từ đề cương chi tiết.

(Xem tiếp trang 52)